

Un nou finançament, també per als ajuntaments

Els ajuntaments són i han estat la garantia de cohesió social, equilibri mediambiental i millora de la qualitat de vida, però sense la cobertura d'un sistema de finançament adequat per fer front a aquests reptes

MÀRIUS GARCIA ANDRADE. Vicepresident de la Diputació de Barcelona i secretari d'organització d'ICV

EL PUNT, 20.06.08

Estem immersos de ple en la negociació del nou finançament per a Catalunya que deriva de l'Estatut d'Autonomia. No hi ha dubte, la Generalitat necessita més finançament i millor, i els ajuntaments també.

Els ajuntaments són i han estat la garantia de cohesió social, equilibri mediambiental i millora de la qualitat de vida des del primer mandat democràtic, però sense la cobertura d'un sistema de finançament adequat per fer front a aquests reptes. El fet de ser l'administració més propera ha comportat l'assumpció de facto d'una sèrie de competències que no són municipals, sigui per iniciativa pròpia o per la inactivitat d'altres administracions. Així, els ajuntaments han quadruplicat en els darrers vint anys la despesa per habitant. Hi ha qui situa aquesta despesa «no obligatòria» al voltant del 33% dels recursos municipals.

Dit ras i curt, els ajuntaments fan més coses amb el mateix finançament de sempre. Tot plegat ho demostra el fet que el pes de l'administració local en la distribució del total de la despesa pública continua sent exactament el mateix que ara fa pràcticament 30 anys (13%).

El món local té tota la legitimitat de defensar una revisió a l'alça dels recursos que ha de garantir, sigui pel boom demogràfic o pel traspàs o assumptió de noves competències, com ara per l'increment notable de la despesa social que tot plegat ha generat.

No podem obviar en aquest punt que molts ajuntaments s'han recolzat en excés en els ingressos provinents del sector immobiliari. Abús que ha provat de retruc un urbanisme depredador que no ha seguit cap patró de model de ciutat. Una dada important és el fet que els municipis han multiplicat per sis, fins als 6.324 milions d'euros, el seu deute en els darrers set anys.

La solució a la manca de finançament local no pot implicar que els ajuntaments augmentin la pressió fiscal dels ciutadans i ciutadanes. Al costat d'aquesta afirmació, cal fer-ne una altra: els ciutadans han de tenir la seguretat que l'administració fa una utilització eficient dels recursos municipals optimitzant-los al màxim.

El nou finançament ha de dissenyar-se en funció de les competències pròpies i les «assumides» durant els anys, com assenyalava abans. Ha de sustentar-se en una reforma dels tributs locals, en l'increment de les transferències no condicionades dels pressupostos generals de l'Estat i en una participació en les principals figures tributàries estatals, com podria ser l'establiment d'un tram local en l'IRPF i en l'IVA.

S'ha d'avançar en la inclusió de la fiscalitat ambiental i afrontar d'una vegada per totes la substitució de l'actual IAE (impost totalment desfasat, inadequat i pràcticament marginal) per una nova figura tributària que gravi l'activitat empresarial.

El nou finançament hauria de permetre també iniciar un anivellament de la càrrega fiscal entre municipis, atès que la manca de suficiència financera actual ha produït l'efecte d'un veritable dúmping fiscal entre municipis teòricament similars.

Els ajuntaments poden fer front a l'actual complexitat creixent que viuen les nostres ciutats i pobles sense més recursos? La pregunta crec que es respon sola, i la conclusió és clara: de cap manera una societat avançada com la nostra pot defugir d'afrontar aquest debat i donar-hi solucions.